

מסורת הש"ס

(א) מנחות פג. ט (ב) [תקנמן קרי. ושי"ן]. א (ג) [סוכה נ: יבמות מו. סא: סוריות ו: מנחות יט. פב. ממונה טז: יח: יפה לו: ירוש' תרומות פ"ב ה"א, ד] לעיל סח: (מנחות פג.), א מנחות פג. טל הסוגיא, א (ו) [וש"ס בנחמת] רע"ז ער. א (ז) [נפי תוי לעיל ב ד"ה א] טח: ת"כ צו פ"ט ה"א, ט יומא ג: מנחות פג. חולין כב, ט) ת"כ אחרי פ"ב ה"ב, ט (י"ה ה.ו.שי"ן), ט לעיל כד: מנחות י. פג. חולין כב, ט לעיל כד: חולין כב, ט (לעיל פו.). ט שייך לעיל, א (ק) ויקרא כב כ, ט ע"כ שייך לעיל, א ת"כ ויקרא גרבה פרש' יד ה"ה, ט (נפי תוי מסנדיין סה. ד"ה ילא).

הנהרות הב"ח

(א) גבי מה חטאת מקדשת צבולע ק"ף כל מקדשת: (ב) רש"י ד"ה [בנעמד הקודש] ויש צבגות וכו' תקנן בשמעין מה שלמים וכו' חילף משלמים דהסב בסניו שלמים גמי וזו הסד' ואמ"כ מיה אלא סקין: (ג) ד"ה מה חטאת וכו' מביעל כ"ל ואת ל' נמקת: (ד) ד"ה מה אשם וכו' לא ה"ל למק"פ דכליל הוא ולא מביענן למימר אף כל שאין שפיר ושליא קדשו בו דלא לעולה וכו' גבי אכילת זכרים קדשי קדשים הוא אבל שלמים קדשים קלים הוא הילכך מהתם: (ה) ד"ה קף כל ואפילו עולה ומיענן לו הא מהחטאת גמי הוא מלי. י"ב ע"כ פסו זה דשמעתין ה"ל:

גליון הש"ס

גבי דקריה. לשון זה ג"כ לעיל דף עט ע"ב:

שינויי נוסחאות

[א] ל"ל מקדשת. וכן בטמון (שי"ן): [ב] כ"כ"ל מוטב דאיירי דשמו קאריה. ובמנחות (פג ע"ג) משהו דרבינן אבב דשמו קריה. ועי"ש כ"כ"ג דבשר כבולע טפי לפי שהוא סח: [ג] כ"כ"ל כלן המשך הסוגיא כלעיל פו ע"ג סבר לה וכו' עד יתיירא כתיב: [ד] כלן חסד ידיו אף כל אן נאכלים אלא לזכרי כהונה. ולשלימים דהאי קרא בכבשי עזרת קאי דקדשי קדשים ניהו ככל הכתובים במקרא דה (יש"ס): [ה] ש"מ"ט נוסף ואע"ג דובחי שלמי ציבור לא תיב הותם אש"מ וקדשו בו. ועי' אפ"ה ע"ה הקודם: [ו] ל"ל דהיינו כבשי (שי"ן): [ז] ל"ל מנחה (שי"ם): [ח] קדשו בו (כתתי"ו ושי"ם): [ט] כהנשי"ש שילוי ופ"י: [י] קדש און (שי"ם): [יא] ל"ל קדש (שי"ם): [יב] ל"ל וגמירין (שי"ם): [יג] מקדושה והקריבה לל"ל (שי"ם): [יד] מותר בשמן בשריפה (כתתי"ו ושי"ם): [טו] והקריב אחד מזה והשני נותר בו (כתתי"ו): [טז] ס"ף מפגליו את הלהם דהא בכבשי עזרת כתיב וכתי"ו קאין ואע"ג חשב טובא אף הלהם מופגל אף כל שבא דבר אחר עמו הדבה מפגלו כגון איל נזיר שרוא טעון להם וכן תורה ומשום הכי יליף (משלמים משום דיערק פיגול בהו כתיב (כתתי"ו ושי"ם): [יז] ל"ל בהו כתיב (שי"ם): [יח] פ"י מחלת (לשני ושי"ם): [יט] דכתיב ביה (כתתי"ו ושי"ם): [כ] לכהן (ל"ל) (הכתן) אשר יכפר בו לו יהיה (כתתי"ו ושי"ם): [כא] ל"ל במאן (שי"ם): [כב] בבחייתא בפרק בהמה (שי"ם): [כג] כלן סג"ד (ושמ"ד מפגליו ומתפגליו (שכתי"ו ובשי"ם): [כד] ויכסף התורה לל"ל (שי"ם): [כה] תיבות באשם וכו' עד מותרין לתת כנשי"ש לפניו ומסו' מנחות סט:

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

מה שלמים מפגליו ומתפגליו הא נמי מילף משלמים דהתם ^(א) נמי שלמים כסני הוו : ^(ב) אלא סנין. לשחיטה לאפוקי לור וקנה דכלי שרת בעינן : ^(ג) מאי היא. הי מניייהו יליף לאכול לזכרי כהונה ממנחה : **בדקש הקדשים האכלנו**. בויקח קרח כתיב ^(ד) וקדש יהיה לך דכתיב כספיה

דקרא ימירא הוא למילף שלמי לציבור ^(א) וכבשי ^(ב) עזרת דכתיב זהו ^(ג) קדש יהיו לה' לכהן ^(ד) : **מה חטאת מקדש צבולע נו'**. ואף על גב דבמנחה נמי כתיב (ויקרא ו) כל אשר יגע צהס יקדש לחטאת צבולע לאטריק לאקושינהו למימר לא איתקיש למנחה אלא לענין זכרי כהונה אבל לענין צלוע דמנחה ^(א) דוקא דרכיכא ^(ב) למביעל אבל שאר קדשים לא: **מה אשם אין שפיר ושליא קדוש** ^(א). דהא זכר הוא ואין לך לומר צחלב ושמי כליות שלו שאף של שליא ^(א) שזמעייו משמע, קף הכזים נקבות כגון חטאת ושלמים אין שפיר ושליא קדוש צהן ואין חלב ושמי הכליות של שליל שזמעינהו קריבינן. ומעולה לא ה"ל לניקף דכליל היא ^(א) ואף כל שאין ^(ב) שפיר ושליא קדוש צו לא מני למימר ללאו לעולה דמדינת לכו שהרי זכרי שאר הכזה לא יליף מחטאת ואשם כדיליף מנמחה דתקשה לך אמאי אקשינהו כהונה לא יליף מחטאת ואשם כדיליף למנחה לילפו זכמי שלמי לציבור מאשם וחטאת משום דכתיב בתרוייהו גבי אכילת זכרים הוא קדשי ^(א) קדשים הוא הלכך מהתם לא מני ילפי אי לא מהיקשה למנחה: וולדות הסהום **קדשים כהוייטין אין קדושים**. כשנולדים הן קדושים ולא זמעי אינו וגמרי ^(א) מאשם: **ודנין אפשר משאי אפשר**. נקבות מזכרים וגמרי לא מני למעוטינהו מקדשים ^(א) להקריבם דכתיב רק קדשיך אשר יהיו לך ואמר מר (בכורות דף ד:): רק קדשיך אלו התמורות אשר יהיו לך אלו הוולדות ומאשם גמירין דזמעי אמן מיהא לא

קדי אלא כהוייטין דכתיב אשר יהיו : **מה מלואים מותרין כשריפה**. ולא היו בעלי חיים כמותריהן דמלואים שהרי קרבן צבור היו ולא הופרשו שנים לאחריות וגם לא אבד אחד מהם והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון : **אף כל הקדשים מותרין** ^(א) **כשריפה ואין בעלי חיים כמותריהן**. שאם היו בעלי חיים כמותריהן כגון יחד שהפריש שני קרבנות לאחריות חובתו שאם יאבד האחד יתכפר בשני או אם הפריש קרבן ואבד והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון והקריב ^(א) את האחד מזה ואת השני נותר אין נותר זה כשריפה כתיב נותר של מילואים: **מפגלים** ^(א). את הנסקים שאם חישב צוצה אף הנסקים מפגולין ומש"ה יליף משלמים דיערק פיגול כתיב ^(א) זהו: דקריה. טרישטטריט"ט ^(א) צלע"ו. מתוך שהצבר עב נכנס בתוכו השומן בעומקו: **חטאת**. צאה ציום כתיב (ציום) כפר יוה"כ (ויקרא טו) כי ציום היה יכפר עליכם: **וצירו הימנית**. **דכתיב** ^(א) אכזב וכהונה ואמר מר לעיל (דף כד:): כ"מ שנאמר אכזב וכהונה אינו אלא ימין: **מדרכה צר צר חנה נפקא נו'**. וקס"ד או אכזב או כהונה ואין לך צבל אלו שלא נאמר כהן בהקרבנות: **כר"ש**. כפ"צ (שם) כהונה צעי אכזב ובחטאת תרוייהו כתיב ולקח הכהן מנדס החטאת כזכזכבו: **מה אשם עלמוסוי מותרין**. לעשות מזה כלים איני שמעתי שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל: **אף כל ואפי' עולה**. ומיעיב ^(א) לי הא נמי מחטאת הוה מני יליף ונראה בעיני דמלו יהיה ימירא נפקא ליה כזאסם דכתיב ציה (ט א) לכהן ^(א) לו יהיה:

דס

יילף ולמה איכתוב אשם ועוד דבפרק המוצח מקדש (לעיל דף פו.). דריש מג"ש נאמר כזאסם לו יהיה ונאמר בעולה לו יהיה וקאמר דמופני מה אשם עלמותיו מותרין אף עולה כו' והשתא תפוק ליה מהיקישא דהכא וי"ל ג"ש כיון דלא אינטריכא היקישא דהכא אלא לאגמורי בעולה ויש לומר כיון דשאר קרבנות כריכי כל חד לתלמיה דמפרש הכא לא יעלף מניייהו דבר אחר כזאסם שאליו ל"ל צבל הקדשים רק בעולה וכי האי גוונא פירשנו לעיל (דף לו: ב ד"ה מה) גבי מנחה דילפינן מיניה זכרי כהונה ולא ילפינן מחטאת ואשם ולפי"י זה האי תנא לית ליה דרשא דשפיר

צח.

איכא דנפקא ליה מהבא בו'. עוד יש תנא שלישי כפרק אזהרו מקומן (לעיל דף נה.) דלאמר אלא היקישא למאי אתא מה חטאת לזכרי כהונה אף זכמי שלמי לציבור לזכרי כהונה והא דלא מייתי לה הכא משום דסוגיא דשמעתא היא ולא משכח לה כרייתא כהדיא: **מה חטאת מקדשת בבזוע בו'**.

הא דלמרינן כפרק גיד הנשה (חולין דף טז:) לא נלרכה [אלא] לטעם כעיקר דנקדשים אסור והכא שרי [ופירין] וליגמר מינה גלי רחמנא גבי חטאת כל אשר יגע בצשרה יקדש משמע דפשיטא ליה דשאר קדשים ילפינן מחטאת היינו מהיקשא דהכא: **אף ב' אין שפיר ושליא קדוש בו**. פירש כקונטרס ואין חלב ושמי כליות של שליל שזמעייה קריבינן וקשה דהוה ליה לתנא לפרושי חלב וכליות של שפיר ושליא כמו שילהי בצמה המקשה (חולין דף עה.): **הג"י** ועוד דמשמע מתוך פירושו דדוקא חלב ושמי כליות הוא דאין קדושינן ילקרב אבל הוולדות גופן קדושינן הן ואי"ל לומר כן דתניא תמורה (דף יא.) השוחט את החטאת ומלא זה צו ד' נאכל לכל אדם וצבל מקוס ולעולם ומוקי לה למלא ^(א) דלית ליה כהוייטין כל האכל לזיו ולילה, כדלמרינן לו דאש' יגע בצשרה יקדש לזיוט כמוהו שאם פקולה תפקסו ואם כפרה יאכל כחמוו שבה: אף כל מקדשת בבזוע. שאם צלע קרנן קל מן החומר קדוש כחמוה, או קרנן ענן מן הפסול פסול כחמוה: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו. דלעולם לא יתאם כזאסם שפיר ושלא, דכל אשמות זכרים הם: אף כל. קרבנות שנאלו כמותן שפיר ושלא אין קדושים (מנחות פג. בכת"ו): בהוייתן. לזכי נקט לשון כהוייתן משום הא ולדות קדשים קדושים נפקא לן כפי"ק בכבדות מיהו לך, דכתיב רק קדשיך אלו הממונות, אשכ יחי לך אלו הולדות (מנחות פג ובריותו כג. וכשי"ן לקטו ק"ד) ודנין אפשר. שאר קרבנות הנאים נקבה ואפשר להיות לה מחטאת שפיר ושליא: משאי אפשר. מאשם זכר הוא: מה מלואים מותרין בשריפה. דכתיב וזכי יזכר משכר המולאים וכו': ואין בעלי חיים כמותריהן. שלא מנינו שריפה בתולאים אלא בצבר לאחר שחיטה: אף כל. קרבנות: מותריהן. שמיטות חוץ למון אכילה: בשריפה. וחטאת ואשם אלו דאשלתום מביעי כשפיה כהדיא: ואין בעלי חיים כמותריהן. כגון אם הפריש שני קרבנות לאחריות, או קרבן מעובדת הוי השני מותר (מנחות פג בכת"ו): או: שאם הפריש צ' מחטאת לאחריות ומכפר באחד מהן אין השני לאסוד אלא יעשה עד שיתפאס בו: מה שלמים להתפגל מתמת עבודת מתייחס, שאון פיגול טהב צן, אלא מתמת כהנים וממת סגן משיח וממת נסכים שחם מתייחן את עזמת ואין כהס שרייסי להתפגל מתמת עבודת מתייחס, שאון פיגול טהב צן (לע"ה) מה מנחה מקדשת בבזוע. דכתיב ציה נמי כל אשר יגע צהס יקדש, ואמרינן תמרי' יכול אפילו לא צלע, מ"ל בה עד שזיבע, ה"ה נמי דשאר מני לתמנר מחטאת, אלא דלתי קדש דריש מכל חד מילתא, ומיעיב ליה חטאת לנרכא לחיילא: ואיצטריך למכתב בו'. דמתקשין צבולע

תנא דדריש לה מדכתיב ואם האכל יאכל מבשרי זבח שלמינו מה שלמים מפגלים ומתפגליו כו' וכן כפרק צ"ש (לעיל דף מד.) דדריש לה נמי מההוא קרא מה שלמים מיוחדין שיש להם מתיירין ציון לאדם ציון למוצח ^(א) מפגליו ומתפגליו פ"י כקונטרס מפגליו את הנסקים אם חישב צוצה ובתנם דקח דהוה מני למימר שהדס מפגל את הצבר והצבר עצמו מתפגל: **מה חטאת אינה באה אלא מן החולין בו'**. תרמי דריש מחטאת דכבר דרש נמי מה חטאת מקדשת צבולע: **בד"י** נסבה ואי בעית אימא סבר ד"ה ב"ש בו'. הכא מסיק להני מרי שניויי אבל בסוף המורה (מנחות דף פג.) משני כרי נסכה לחודיה וצפ"ק דחולין (דף כד.) משני כהונה ציעא אכזב כו' ותו א"ל ^(א) ונראה דלמאי דאמר לעיל (דף ג.) דבר הלמד בג"ש אינו חוזר ומלמד כהיקס ל"ל הכא ^(א) (וצפ"ק דחולין) כדי נסכה דלכזב דחטאת גופייה ילפינן בג"ש דמגורע דהיינו ימין לעיל כפ' צ' (דף כד:): וצפ"ק דמנחות (דף י.) ואם כן לא מנינו למילף כהיקס שאר קרבנות מחטאת: **מה אשם עצמותיו מותרין בו'**. פ"י כקונטרס לעשות מהם כלים איני שמעתי כזאסם ^(א) פשוט לו שעצמותיו מותרין שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל אף כל ואפילו עולה ומיעיב לי הא נמי מחטאת הוה מני יליף ונראה בעיני דמלו יהיה ימירא נפקא ליה כזאסם דכתיב ציה לכהן אשר יכפר צו לו יהיה כך פ"י כקונטרס והשתא לפירוש רבזותי דמסבא דיע דעצמות מותרין צבל קדשים הנאכלין ולא אנטריך היקישא אלא להחיר עצמות עולה קשה משלמים או משאר קדשים הנאכלין אלא להחיר עצמות עולה נאמר כזאסם לו יהיה ונאמר בעולה לו יהיה וקאמר דמופני מה אשם עלמותיו מותרין אף עולה כו' והשתא תפוק ליה מהיקישא דהכא וי"ל ג"ש כיון דלא אינטריכא היקישא דהכא אלא לאגמורי בעולה ויש לומר כיון דשאר קרבנות כריכי כל חד לתלמיה דמפרש הכא לא יעלף מניייהו דבר אחר כזאסם שאליו ל"ל צבל הקדשים רק בעולה וכי האי גוונא פירשנו לעיל (דף לו: ב ד"ה מה) גבי מנחה דילפינן מיניה זכרי כהונה ולא ילפינן מחטאת ואשם ולפי"י זה האי תנא לית ליה דרשא דשפיר

(מנחות פג בכת"ו דרכיכא. שאי סולת צלע (מנחות פג) משום דקריה. [במנחות ג' דקרידן טרישטט"ט ועננס הצלוע לזכו מלך: אלא מן החולין. כדמרינן לקמיה: וביום. כדמכתיב בפרשת יום הכפורים כי ציום היה יכפר עליכם: (מנחות פג) ולא משל ציבור. מתמורת הלשכה: ולא משל מעשר. דמרי אשר לא כתיבים כפרה, ואפילו לרי יהודה דלמר מעשר ממון הדיוט הוא, לזכי אחי אשר לו למעטייה: במיזים צוחר נפקא. ליה ליה למילפא מחטאת צמנה, הא צבולתו קרבנות כתיב ציום צומו להקריב, דשמע עיום ולא צלילה, וכל הקרבנות כמשתע (חולין כב.) כרי נסבא. שלא לוירך (סוטה פג.) או: מידי דלא אנטריך למתנייה ומייה כבדי (קידושין ה.) כל מקום שנאמר אצבע וכוהונה. טון הכהן או כהנים (לעיל כד.) ומתקנין כפי"ק דמנחות או אכזב או כהונה וגמר ממורע עני דכתיב ציה ועכל הכהן אכזבו דכתיב כהן או אכזב שהתא עבודה ציומן, ועבולת נדבה כתיב כהן והקריב הכהן (חולין כב.) אצבע לא בעיא כהונה. דהיא דכתיב אכזב אפי"ג דכתיב כהונה לא אמרינן יתין אלא אם כן כתיב אכזב כהונה (מנחות ג.) מה אשם עצמותיו מותרין. בעצמות שאין כהס מוח דשריין אפי' לקחא דסכינא ואשם דעצמותיו מותרים שהרי כשרי מותר ואין אסור נותר מל עליהם דאין נותר מל אלא על זבח הכהן אכילתו כדלמרינן כפקמים העצמות והדיין ישרפו לגשה עשר והיין כהי אי לית מהו חטאת לשיטיטא אלתא דאין ראוי לאכילה אין נותר מל צו (מנחות פג. בכת"ו) אף כל. אפילו עולה אפי"ג ידעלה לליל, עצמותיו מותרין. ואפי' דנקט אשם טפי משום דמכל חד מיחיר חוץ לדיחא, ועוד כזאסם כתיב הוא לאחר הקטרת אימורים ושמעם הוא אלא וכל עצמותיו אשם, ומדכרא דחטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר כזמזוכי כז אלא מן החולין, ועולה ומלואים דריש לכו ר"ה כר"ה (מנחות פג):

עין משפט ונר מצוה

כט א מ"י פט"ו מהל' מעה"ק הלכה טו:
ע ב מ"י פ"ט ס"ה הלכה א:
עא ג מ"י פ"ה מהלכות ביאת מקדש הלכה יח:
עב ד מ"י פ"י מהל' מעה"ק הלכה י:

תורה אור השלם

- ↑ והקריב אהרן את פר השקטא אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו: ויקרא טז, ו אשר צוה יהוה את משה בהרי סיני ביום צאתו את בני ישראל להקריב את קרבניהם ליהוה במדבר סיני: ויקרא ז, לח

לעזי רש"י

טרישטטריט"ט טרישטטריט"ט. מהלכה.

מוסף רש"י

איכא דנפקא ליה מהבא בו'. זכמי שלמי לציבור ממנחה, ואיכא דמיימי מביחא דקדש (מנחות פג.) מה חטאת מקדשת בבזוע. דאם צלע צהס שלמים מנכר מחטאת ש' לכו דין חטאת לאכל לזיו ולילה, כדלמרינן לו דאש' יגע בצשרה יקדש לזיוט כמוהו שאם פקולה תפקסו ואם כפרה יאכל כחמוו שבה: אף כל מקדשת בבזוע. שאם צלע קרנן קל מן החומר קדוש כחמוה, או קרנן ענן מן הפסול פסול כחמוה: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו. דלעולם לא יתאם כזאסם שפיר ושלא, דכל אשמות זכרים הם: אף כל. קרבנות שנאלו כמותן שפיר ושלא אין קדושים (מנחות פג. בכת"ו): בהוייתן. לזכי נקט לשון כהוייתן משום הא ולדות קדשים קדושים נפקא לן כפי"ק בכבדות מיהו לך, דכתיב רק קדשיך אלו הממונות, אשכ יחי לך אלו הולדות (מנחות פג ובריותו כג. וכשי"ן לקטו ק"ד) ודנין אפשר. שאר קרבנות הנאים נקבה ואפשר להיות לה מחטאת שפיר ושליא: משאי אפשר. מאשם זכר הוא: מה מלואים מותרין בשריפה. דכתיב וזכי יזכר משכר המולאים וכו': ואין בעלי חיים כמותריהן. שלא מנינו שריפה בתולאים אלא בצבר לאחר שחיטה: אף כל. קרבנות: מותריהן. שמיטות חוץ למון אכילה: בשריפה. וחטאת ואשם אלו דאשלתום מביעי כשפיה כהדיא: ואין בעלי חיים כמותריהן. כגון אם הפריש שני קרבנות לאחריות, או קרבן מעובדת הוי השני מותר (מנחות פג בכת"ו): או: שאם הפריש צ' מחטאת לאחריות ומכפר באחד מהן אין השני לאסוד אלא יעשה עד שיתפאס בו: מה שלמים להתפגל מתמת עבודת מתייחס, שאון פיגול טהב צן, אלא מתמת כהנים וממת סגן משיח וממת נסכים שחם מתייחן את עזמת ואין כהס שרייסי להתפגל מתמת עבודת מתייחס, שאון פיגול טהב צן (לע"ה) מה מנחה מקדשת בבזוע. דכתיב ציה נמי כל אשר יגע צהס יקדש, ואמרינן תמרי' יכול אפילו לא צלע, מ"ל בה עד שזיבע, ה"ה נמי דשאר מני לתמנר מחטאת, אלא דלתי קדש דריש מכל חד מילתא, ומיעיב ליה חטאת לנרכא לחיילא: ואיצטריך למכתב בו'. דמתקשין צבולע

(מנחות פג בכת"ו דרכיכא. שאי סולת צלע (מנחות פג) משום דקריה. [במנחות ג' דקרידן טרישטט"ט ועננס הצלוע לזכו מלך: אלא מן החולין. כדמרינן לקמיה: וביום. כדמכתיב בפרשת יום הכפורים כי ציום היה יכפר עליכם: (מנחות פג) ולא משל ציבור. מתמורת הלשכה: ולא משל מעשר. דמרי אשר לא כתיבים כפרה, ואפילו לרי יהודה דלמר מעשר ממון הדיוט הוא, לזכי אחי אשר לו למעטייה: במיזים צוחר נפקא. ליה ליה למילפא מחטאת צמנה, הא צבולתו קרבנות כתיב ציום צומו להקריב, דשמע עיום ולא צלילה, וכל הקרבנות כמשתע (חולין כב.) כרי נסבא. שלא לוירך (סוטה פג.) או: מידי דלא אנטריך למתנייה ומייה כבדי (קידושין ה.) כל מקום שנאמר אצבע וכוהונה. טון הכהן או כהנים (לעיל כד.) ומתקנין כפי"ק דמנחות או אכזב או כהונה וגמר ממורע עני דכתיב ציה ועכל הכהן אכזבו דכתיב כהן או אכזב שהתא עבודה ציומן, ועבולת נדבה כתיב כהן והקריב הכהן (חולין כב.) אצבע לא בעיא כהונה. דהיא דכתיב אכזב אפי"ג דכתיב כהונה לא אמרינן יתין אלא אם כן כתיב אכזב כהונה (מנחות ג.) מה אשם עצמותיו מותרין. בעצמות שאין כהס מוח דשריין אפי' לקחא דסכינא ואשם דעצמותיו מותרים שהרי כשרי מותר ואין אסור נותר מל עליהם דאין נותר מל אלא על זבח הכהן אכילתו כדלמרינן כפקמים העצמות והדיין ישרפו לגשה עשר והיין כהי אי לית מהו חטאת לשיטיטא אלתא דאין ראוי לאכילה אין נותר מל צו (מנחות פג. בכת"ו) אף כל. אפילו עולה אפי"ג ידעלה לליל, עצמותיו מותרין. ואפי' דנקט אשם טפי משום דמכל חד מיחיר חוץ לדיחא, ועוד כזאסם כתיב הוא לאחר הקטרת אימורים ושמעם הוא אלא וכל עצמותיו אשם, ומדכרא דחטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר כזמזוכי כז אלא מן החולין, ועולה ומלואים דריש לכו ר"ה כר"ה (מנחות פג):